

УДК 021.2:026(497.11)“2003/...”

37.091.3::811.111

Прејледни рад

Примљен 9/10/2024

Прихваћен 19/11/2024

doi:10.5937/metpra27-54025

Душан Б. Ивановић¹

Универзитет у Београду, Филолошки факултет Београд (Србија)

УЛОГА АМЕРИЧКОГ КУТКА У УНАПРЕЂЕЊУ ЗНАЊА ЕНГЛЕСКОГ КАО СТРАНОГ ЈЕЗИКА КОД ОДРАСЛИХ²

Сажетак: Амерички кутак представља савремену установу културно-образовног карактера која знатно доприноси развоју неформалног образовања одраслих. Посебна важност ове библиотеке огледа се у контексту учења енглеског језика, будући да значајан број грађана наше земље свакодневно посећује Кутак с циљем унапређења језичких вештина. Сходно томе, циљ овог рада је да се анализом релевантних теоријских гледишта и емпиријских истраживања у вези са учењем страног језика размотри улога Америчког кутка у пружању подршке усвајању знања енглеског језика код одраслих. На самом почетку рада дефинише се мисија Кутка и укратко се представља допринос ове библиотеке неформалном образовању. Затим се, детаљним увидом у програме енглеског језика који се организују у Кутку, испитује да ли се ове образовне активности ослањају на методе и технике које су у складу са савременим схватањима и приступима учењу страног језика. На самом крају дате су препоруке за будућа емпиријска истраживања која би, анализом ставова одраслих корисника Америчког кутка, сагледала допринос ове установе унапређењу вештина енглеског језика.

Кључне речи: Амерички кутак, програми енглеског језика, учење страног језика, кооперативно учење, ТЕД видеи

¹ iv.dushan@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0006-3764-9577>

² Прва верзија овог рада настала је у оквиру курса *Библиотека у образовању*, који је аутор похађао на Филолошком факултету Универзитета у Београду током прве године докторских студија.

УВОД

Савремено доба у којем живимо може се окарактерисати као период радикалних економских промена и технолошких иновација, које су трансформисале готово све аспекте нашег свакодневног живота и указале на нужност развијања нових знања и вештина неопходних за успешно функционисање појединца у друштву. Образовање се више не посматра као процес који искључиво треба да се одвија у формалном школском систему, у којем је и даље акценат на акумулацији теоријског знања путем традиционалних приступа у настави. Као што Пешикан (Pešikan, 2010, str. 177) напомиње, учионица „није изоловано острво за учење већ се мора повезати са разним видовима образовних извора и ресурса”. Стога, неформално образовање (енгл. *non-formal education*) јавља се као важна и неизоставна допуна формалном образовању, поспешујући активно учешће ученика у васпитно-образовном процесу (Despotović, 2016; Grandić & Stipić, 2011). Овај тип образовања може се дефинисати као облик намерног и добровољног учења које се стиче ван формалних оквира академских институција. Његова мисија се огледа у подстицању употпуњавања и обогаћивања знања која нису сасвим усвојена током школовања или стицања релевантних вештина и компетенција, од којих су многе тражене на савременом тржишту рада. Најчешћи примери неформалног образовања су активности попут стручних семинара и тренинга, курсева страних језика, ИТ курсева, разноразних конференција, предавања, радионица или омладинских кампова (Кука, 2012). Неформално образовање је и саставни део перманентног образовања које подразумева континуирану надоградњу знања зарад личног, професионалног и интелектуалног испуњења појединца. У том погледу, учење не престаје по завршетку формалног школовања, већ је реч о „целоживотном процесу који започиње на рођењу и наставља се током читавог живота” (Pavićević & Petrović, 2015, str. 111).

Једна од установа наше земље која годинама даје значајан допринос промовисању неформалног образовања као интегралног елемента доживотног учења јесте Амерички кутак. Кутак је библиотека америчког стила и формиран је заједничким снагама Америчке амбасаде у Београду и културно-образовних институција као што су јавне библиотеке и културни центри (Torma, 2009). Распоређен је у осам градова: Београду, Бујановцу, Врању, Крагујевцу, Нишу, Новом Пазару, Новом Саду и Суботици. Почео је са радом у Београду и Нишу 2003. године и служио је као главни извор информација на енглеском језику, нудећи велики избор књига, часописа и видео-записа. За тадашњи период ово је представљало посебну важност, пошто је интернет тек улазио у почетну фазу развоја у земљи, што значи да је постојао ограничен број материјала на енглеском језику који је искључиво био доступан у појединим библиотекама или књижарама већих градова.

Допринос Америчког кутка неформалном образовању данас се сматра мултидимензионалним, будући да својим корисницима пружа широки распон услуга:

- стимулативни радни простор за самостално учење и истраживање, који подразумева бесплатно коришћење интернета и савремене електронске опреме, као и директан приступ различитим мултидисциплинарним базама података;

- програме енглеског језика за различите нивое учења;
- предавања од стране америчких професионалаца из различитих области која се баве темом предузетништва, лидерства, уметности, међународних односа и сл.;
- радионице и обуке усмерене ка оснаживању пословних вештина незапослених лица;
- специјалне културне догађаје, изложбе и свечаности поводом обележавања најзначајнијих америчких празника као што су Дан захвалности, Дан независности и Ноћ вештица (U.S. Embassy in Serbia, 2019).

Плодоносна сарадња Кутка са локалним заједницама огледа се у пружању слободног приступа и бесплатних услуга свим заинтересованим лицима, независно од њихове националности, старосног доба, места пребивалишта или неког другог фактора. Грађани су, дакле, у могућности да постану чланови ове библиотеке без икакве накнаде или ограничења и да приступе разноврсним ресурсима којима Кутак располаже. Ова огромна повољност није обележје јавних библиотека, где је појединац углавном у обавези да плати чланарину у складу са одговарајућом категоријом којој припада, као и додатне услуге, попут коришћења интернета (Grad Užice, 2020).

Од свог оснивања, Кутак настоји да ојача квалитет и повећа обим пружања својих услуга у области учења енглеског језика. Дobar показатељ који илуструје ову његову мисију је доношење одлуке да се у његовом радном окружењу имплементира значајан број иновативних програма за учење енглеског језика, што је и остварено у јесен 2018. године. Стога није изненађујуће што значајан број грађана наше земље активно учествује у образовним активностима Кутка, осећајући потребу да продубе знање енглеског језика зарад академског, каријерног или личног усавршавања. Ова потреба се огледа у чињеници да је енглески језик, како Кристал (Crystal, 2003) напомиње, чврсто уронио у главне секторе јавног живота, попут политике, бизниса, културе, образовања и забаве, чиме је стекао глобални успех какав ниједан други језик претходно није имао.

Узимајући у обзир наведено, циљ овог рада је да испита улогу Кутка у унапређењу знања и вештина енглеског језика код одраслих, анализирајући значај одређених услуга ове библиотеке кроз призму релевантних теоријских схватања и емпиријских истраживања у вези са учењем страног језика. На основу детаљног увида у програме енглеског језика који су имплементирани у Кутку, фокус анализе је на томе да ли се ове образовне активности реализују уз помоћ наставних метода и поступака који у потпуности одговарају савременим теоријама и приступима усвајању страног језика. На крају рада, дају се сугестије за будућа истраживања емпиријског карактера, која би утврдила степен доприноса ове установе учењу енглеског језика.

УЧЕЊЕ ЕНГЛЕСКОГ ЈЕЗИКА УЗ ПОМОЋ ЈЕЗИЧКИХ ПРОГРАМА У АМЕРИЧКОМ КУТКУ

Тема усвајања страног језика је већ деценијама уназад предмет научног интересовања и анализе бројних истраживача, што је резултирало значајним доприносима на пољу лингвистике, психологије, неуронауке и педагогије. Одређени број аутора истиче да ученици могу индивидуално да побољшају знање страног језика ако су максимално изложени оригиналним језичким информацијама, које се могу усвојити путем интернета, или директним контактом са средином у којој се језик који уче говори (Berg, 2009; Carlson et al., 1990; Mitchell, 2012; Shao, 2011; Tomlinson, 2012). Међутим, Дурбаба (Durbaba, 2014, str. 55) скреће пажњу на чињеницу да се школско познавање страног језика одраслих особа неретко показује као „мањкаво или недовољно”, те постаје евидентно да значајан број ових лица није у стању да самостално долази до информација које би им омогућиле да надоместе знатне празнине у свом знању. Стога се поставља питање како они који су и даље у раној фази учења страног језика, лишени способности да сами надограђују своје знање, могу најбоље да изађу из почетног језичког стадијума и направе искорак у жељеном правцу. Крашен (Krashen, 1982, str. 34), реномирани амерички лингвиста, наглашава да је за поменућу групу ученика од примарне важности настава која се врши посредством језичких курсева или програма. Њихова основна сврха је да ученицима пружи довољно језичког инпута, који је мало изнад њиховог језичког нивоа али, истовремено, и довољно разумљив, како би они стекли елементарне комуникативне способности, досегли средњи ниво знања, а потом се успешно снашли у ситуацијама изван оквира учионице (Krashen, 1982, str. 58–59).

На основу извештаја о одржаним активностима у Америчком кутку, који су аутору овог рада били доступни (American Corner Kragujevac, 2018), запажа се да су одређени програми енглеског језика категорисани према језичким нивоима и, стога, отворени само за одређену групу полазника, што је, као што Крашен истиче, важно јер онима који су, примера ради, на почетном стадијуму, омогућава да постепено уроне у процес надоградње основних језичких вештина. Такође, треба истаћи да се језички програми у Кутку састоје од малих група полазника (од 10 до 15 лица) с циљем побољшања квалитета учења, а часове воде наставници који поседују неопходне квалификације и вишегодишње радно искуство. Најважније од свега, све наставне сесије, независно од типа програма, карактерише групни рад који се ослања на интерактивне вежбе као што су квизови, игре улога и мини-пројекти. Оваквим приступом у сам центар наставног процеса стављају се полазници, док предавачи преузимају улогу ментора и модератора, пружајући важна објашњења током вођења часова и наводећи ученике да сами долазе до неопходних одговора и закључака.

Током протеклих неколико година, члановима Кутка је понуђено да похађају наставу у оквиру пет програма намењених учењу енглеског језика:

- *BELL+*: једносеместрални програм енглеског језика намењен почетницима, и то првенствено особама без запослења, са циљем да пронађу боље пословне могућности. Састоји се из два дела (A1 и A2 ниво) уз помоћ којих полазници усвајају основне

језичке структуре и фреквентну пословну терминологију, развијајући истовремено и вештину усменог изражавања. Између осталог, на часовима се претежно користи модел ротације станица (енгл. *the station rotation model*), који подразумева групни рад на одређеном језичком задатку унутар сваке станице, то јест групе, према унапред осмишљеном распореду. Током часа, полазници проводе ограничено време на свакој станици, учествујући у једноставном разговору са својим колегама о потенцијалним решењима везаним за сваки постављени задатак;

- *Пројам енглеској језика за Б1 и Б2 ниво*: подразумева консолидацију претходно проучаваног градива и унапређење граматике, лексике и конверзације. Фокус је на коришћењу сложенијих језичких структура и изношењу личних судова о различитим темама. Часови се одвијају уз помоћ интерактивних наставних метода, укључујући интервјуе, репортаже и заједнички рад на изради презентација. Полазници се често служе техником вршњачке евалуације (енгл. *peer evaluation*)³, путем које дају сопствени суд о квалитету перформанси својих колега;
- *TED Talks*: програм се ослања на дискусије о видеима који приказују чувене ТЕД конференције, у оквиру којих се говорници баве актуелним друштвеним питањима, проблемима и феноменима на креативан и инспиративан начин. На часовима се, између осталог, претежно користи педагошка стратегија „размисли-спари-размени” (енгл. *think-pair-share*), која се састоји од три корака: самосталног размишљања о одговорима на основу питања која постављају инструктори, размене мишљења са особом из групе и саопштавања финалних одговора целој групи ради продубљивања дискусије на одређену тему;
- *American Road Show*: програм се састоји од пројекције одређеног америчког филма, након које полазници воде разговор о главним идејама које су у њему представљене. Најчешће се даје предност филмовима који се баве темом људских права, корупције, слободе медија, уметности и демократије. Конверзација се спроводи методом округлог стола (енгл. *the roundtable method*)⁴ и подстиче дебатама;
- *Entrepreneurship 101*: програм је усредсређен на проширивање знања о основама предузетништва. Полазници анализирају електронске текстове преузете од *Гласа Америке* и дискутују о ТЕД видеима на тему предузетништва. Поред тога, часови се спровode путем симулација реалних пословних ситуација, које полазницима омогућавају да представе своје бизнис идеје и моделе употребом одговарајуће терминологије из области бизниса и економије (American Corner Kragujevac, 2018; Biblioteka grada Beograda, 2021).

3 Вршњачка евалуација се сматра корисном педагошком техником јер омогућава ученицима да на основу питања повратних информација од својих вршњака боље разумеју обрађено градиво и сагледају направљене грешке, што доводи до ефикаснијег усвајања знања.

4 Метода округлог стола се примењује у мањим групама, са циљем да подстакне размену мишљења и стварање нових идеја међу ученицима.

На основу наведених података о програмима, прво што треба истаћи је да је настава у оквиру њих усмерена на подстицање смисаоне комуникације на енглеском језику путем релевантних садржаја. Овакав наставни модел се супротставља традиционално организованој настави, коју одликује инсистирање на строгом придржавању и примени граматичких правила, и у складу је са савременим методолошким приступима поучавању страног језика. Хорвиц (Horwitz, 1986) сугерише да се способност адекватног усменог изражавања најбоље стиче активним учешћем у комуникацији и да је основни педагошки задатак да се ученицима обезбеде занимљиви садржаји за разговор. Хеџ (Hedge, 2000) наглашава значај комуникативне улоге језика, истичући како ученике треба укључити у активности које захтевају употребу аутентичног језика, односно језика којим се изворни говорници служе у стварном свету. Нунан (Nunan, 2005) такође објашњава да наставни процес не треба да буде стриктно концентрисан на усвајање језичке форме, већ да акценат треба да буде на значењу и успостављању интеракције између ученика, што доводи до развијања комуникативних компетенција.

Друга битна ставка је да се учење енглеског језика путем програма у Кутку одвија у малим групама и умногоме базира на различитим облицима групног рада, који се подстиче интерактивним вежбама и играма. Овакав вид учења одговара тзв. кооперативном учењу (енгл. *cooperative learning*), које се сматра једним од главних савремених облика учења страног језика. Током кооперативног учења, како Браун (Brown, 2001, str. 47) наглашава, ученици функционишу као један велики тим подељен на мање групе, са заједничким циљем и задацима које успешно решавају колективним напорима. Дејвидсон и Мејор (Davidson & Major, 2014) такође истичу да је основни циљ кооперативног учења да подстакне ангажованост и развије тимски дух код ученика, покрећући их да заједнички остваре жељене циљеве. Погодности поменутог вида учења у настави страног језика су многобројне, а Мареј и Кристисон (Murray & Christison, 2011, str. 191) посебно издвајају чињеницу да су ученици изложени већој количини сложенијег језичког инпута, као и то да могу да унапреде комуникацију учешћем у добро осмишљеним активностима. Додатно, игра, која се сматра незаобилазним елементом кооперативног приступа, јесте важно дидактичко средство у настави страних језика јер помаже наставнику да креира контекст у којем је примена језика корисна и значајна за ученике, истовремено омогућавајући ученицима да циљни језик доживе на практичан начин, што превазилази пуко проучавање његових употреба (Wright et al., 2006).

Многи теоретичари наглашавају да кооперативни вид учења има и друге важне предности, које истовремено имају позитиван утицај на бржи развој језичких вештина. На пример, Оксфорд (Oxford, 1997, str. 445) тврди да је поменути облик учења заслужан за стимулисање унутрашње мотивације и самопоштовања, развој алтруистичких вредности и смањење анксиозности и предрасуда код ученика. Међутим, могу се уочити и одређене мане које прате кооперативно учење, укључујући неједнаку активност и неподобну дискусију међу ученицима, губитак контроле над процесом наставе од стране наставника и повећан ризик од конфликта међу члановима група (Halder & Saha, 2023, str. 161–162). Ипак, важно је истаћи да се сви потенцијални проблеми могу превазићи добрим планирањем часа и јасним инструкцијама наставника.

Делотворност кооперативног учења у настави страног језика потврђују и многобројна истраживања. Међу оним значајнијим, која су трајала током дужег временског периода и била усмерена на одрасле испитанике (већина студија је фокусирана на ученике основних и средњих школа), издвајају се следећа истраживања. Нинг и Хорнби (Ning & Hornby, 2010) бавили су се проучавањем теме ефикасности кооперативног учења у настави енглеског језика на терцијарном нивоу у Кини. У осамнаестонедељном истраживању на једном кинеском универзитету на северу државе, учествовали су студенти узраста од 18 до 21 године, који су похађали наставу енглеског језика по четири сата недељно; два сата су била посвећена читању и писању, док су друга два сата била намењена слушању и комуникацији. Један број студената је чинио контролну групу и присуствовао је часовима заснованим на традиционалном типу наставе, док је други део припадао експерименталној групи, где се користио кооперативни метод учења. На основу увида у резултате добијене након оцењеног улазног и завршног теста, евидентан је већи напредак чланова експерименталне групе у односу на контролну групу у погледу вештина слушања и комуникације. Конкретно, примећено је побољшање квалитета језичке продукције код чланова експерименталне групе, будући да су током часова решавали задатке намењене потребама реалног света с циљем побољшања комуникативних компетенција. Насупрот томе, чланови контролне групе су на часовима били изложени фронталном облику рада, што је резултирало неадекватним изражавањем у виду реченичних конструкција које не звуче природно на енглеском језику.

Зараби (Zarrabi, 2016) је такође спровела истраживање са циљем да испита допринос кооперативног учења процесу усвајања енглеског као страног језика код 135 одраслих ученица, узраста од 18 до 40 година, које су поседовале средњи ниво знања енглеског језика и похађале наставу на различитим приватним институтима за енглески језик у престоници Ирана. Током истраживања које је трајало шест недеља, ученице су биле део програма који се састојао од 20 деведесетоминутних наставних јединица, на којима су коришћене различите технике у оквиру приступа кооперативног учења, укључујући методу слагалице (енгл. *the jigsaw method*)⁵ и технику „размисли-спари-размени”. Истиче се да су на часовима остварени сви циљеви кооперативног учења, укључујући индивидуалну одговорност свих чланова група и позитивну интеракцију међу ученицама током свих сегмената наставе. Резултати добијени статистичком анализом бодова које су ученице оствариле на улазном и завршном тесту недвосмислено су показали да је примена кооперативног учења у настави имала „значајан утицај на побољшање знања енглеског језика” (Zarrabi, 2016, str. 125).

Осим што пружају подршку развоју комуникације и подстичу ученике да буду активни учесници у наставном процесу, може се закључити да су језички програми у Кутку корисни и зато што се часови у оквиру њих реализују уз помоћ различитих информативних прилога и аудио-визуелних извора са интернета. Ово је значајно јер је у данашњем дигиталном добу ин-

5 Метода слагалице је алат који се често користи у кооперативним учењу. Ученици раде на различитим аспектима неког задатка или пројекта, а од њих се очекује да своја сазнања поделе са свим члановима своје групе, чиме се подстиче њихова активна улога у настави.

тернет постао незаобилазно средство у настави страног језика. Као што Урком (Urkom, 2016) подсећа, ученицима и наставницима су данас на располагању многобројни корисни онлајн алати и помагала попут речника, блогова, видео-игара и видео-записа или друштвених мрежа. Најважније од свега, интернет омогућава да ученици буду изложени аутентичним језичким садржајима (Suherdi, 2021; Van Lier, 2006), пружајући им могућност за решавање интерактивних задатака усмерених на развијање језичких способности.

Од поменутих имплементираних програма који су заслужни за иницирање комуникације посредством аудио-визуелних материјала са интернета, координатори Кутка истичу да је *TED Talks* најпопуларнији (American Corner Kragujevac, 2018). Важност овог програма се огледа у самом начину реализовања ТЕД конференција. Као прво, оне се ослањају на садржај који је примарно намењен изворним говорницима енглеског језика, па је, стога, аутентичан, то јест, немодификован за потребе учења страног језика. Друга битна тачка је да се ТЕД конференције изводе под слоганом „Идеје вредне ширења” (Samayoa, 2017), тако да су обрађиване теме инспиративне за разговор, нарочито уз помоћ динамичних наставних активности.

Делотворност видеа који приказују ТЕД конференције потврђују и резултати студије из 2013/2014. године коју су спровели Обари и Ламбахер (Obari & Lambacher, 2014, str. 271) на узорку од 100 јапанских студената. На основу евалуације језичких способности испитаника путем *TOEIC* теста⁶, ови аутори истичу да су ТЕД видеи имали виталну улогу у процесу унапређења вештина слушања и вербалног изражавања, наглашавајући да су испитани студенти били задовољни својим језичким напретком. Лију (Liu, 2021) је такође испитала важност ТЕД видеа у настави, укључивши кинеске докторанде у своје десетонедељно истраживање. На основу анализе њихових осмоминутних презентација и одговора добијених у оквиру упитника о степену анксиозности у комуникацији, 166 чланова експерименталне групе је демонстрирало далеко мањи ниво анксиозности током усменог изражавања на енглеском језику од чланова контролне групе. Сходно томе, ауторка закључује да су ТЕД видеи имали позитиван ефекат на развој комуникативних вештина испитаних лица.

Имајући у виду све наведено, може се извести закључак да су наставне активности у оквиру програма енглеског језика које Кутак организује базиране на савременим приступима, стратегијама и техникама учења у настави страног језика и да су, стога, корисне за унапређење есенцијалних вештина и знања енглеског језика код одраслих. Међутим, пошто је овај рад теоријског карактера, он као такав представља први и основни корак за спровођење емпиријских истраживања, помоћу којих би се на темељан начин испитали ставови полазника и њихова искуства у вези са програмима које су похађали. Ради добијања прецизних и свеобухватних закључака, неопходно је имати што већи узорак, што би се могло постићи анкетирањем чланова Кутка из свих градова земље у којима се он налази. Било би интересантно, између осталог, испитати која група полазника је највише тежила да унапреди граматичко знање, а која комуникативне вештине, и на којем програму су та лица успела да остваре задате циљеве. Такође,

⁶ *TOEIC* тест је међународно признат тест који процењује ниво језичких компетенција потребних за успешан рад и пословну комуникацију на енглеском језику (ETS, 2023).

пожељно је да будућа истраживања узму у обзир и ставове предавача, као и резултате иницијалних и завршних тестова провере знања, како би се стекао бољи увид у степен напретка одређене групе полазника након похађаних програма.

ЗАКЉУЧАК

Главни циљ овог рада је да се анализом релевантне литературе и истраживањима на тему учења страног језика сагледа улога Америчког кутка у пружању подршке одраслим корисницима у усвајању знања енглеског језика. Закључује се да су програми енглеског језика које ова библиотека организује за своје чланове од важности не само за развој њихових лингвистичких вештина већ и за стицање кључних комуникативних компетенција неопходних за успешан разговор на циљном језику.

С обзиром на чињеницу да предавачи у Кутку изводе наставу ослањајући се на кооперативан приступ учењу, полазницима је омогућено да буду активни учесници у наставном процесу, чиме се аутоматски повећава њихово самопоуздање и заинтересованост за самостално стицање језичких знања. Вредност програма енглеског језика, који су намењени развоју комуникативних способности, огледа се и у коришћењу аутентичних материјала који омогућавају полазницима да препознају, усвоје и примене у пракси оне језичке форме које изворни говорници енглеског језика свакодневно користе. Додатно је важно нагласити да се поменути програми баве актуелним друштвеним темама и питањима, што полазнике стимулише да учествују у аргументованој дискусији са осталим саговорницима.

На крају, треба истаћи да је разумевање рада Кутка у контексту пружања услуга енглеског језика релевантно за наставнике енглеског језика у оквиру свих школских нивоа, будући да би у својим учионицама могли да тестирају ефикасност одређених метода и стратегија које су претходно разматране у овом раду. Иако се све више одступа од традиционалног модела у настави страног језика, он је и даље веома заступљен у образовним установама наше земље. Стога, примена иновативних метода и садржаја који се користе у Кутку могла би да допринесе унапређењу устаљених наставних пракси.

Литература

- American Corner Kragujevac (2018). *English Language Programs*. Unpublished Internal AC Report.
- Berg, M. V. (2009). Intervening in Student Learning Abroad: A Research-Based Inquiry. *Intercultural Education*, 20 (sup1), S15–S27. <https://doi.org/10.1080/14675980903370821>
- Brown, D. (2001). *Teaching by Principles: An Interactive Approach to Language Pedagogy*. Oxford, UK: Longman.
- Carlson, J. S., Burn, B. B., Useem, J. & Yachimowicz, D. (1990). *Study Abroad: The Experience of American Undergraduates*. Westport, CT: Greenwood Press.
- Crystal, D. (2003). *English as a Global Language*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.

- Davidson, N. & Major, C. H. (2014). Boundary Crossings: Cooperative Learning, Collaborative Learning, and Problem-Based Learning. *Journal on Excellence in College Teaching*, 25 (3&4), 7–55.
- Despotović, M. (2016). *Adult Education in the Western Balkans – An Empirical Perspective*. Beograd: Društvo za obrazovanje odraslih & DVV International. [In Serbian]
- Durbaba, O. (2014). Aspects of Language Planning at the Local Community Level: A Case Study. In: J. Filipović & O. Durbaba (Eds.). *Languages in Education and Language Education Policies* (pp. 51–73). Beograd: Filološki fakultet. [In Serbian]
- Grandić, R. & Stipić, M. (2011). New Quality of Education: A Chance for a Better Future. *Pedagoška stvarnost*, 57 (5–6), 410–425. [In Serbian]
- Halder, S. & Saha, S. (2023). *The Routledge Handbook of Education Technology* (1st ed.). Routledge India. <https://doi.org/10.4324/9781003293545>
- Hedge, T. (2000). *Teaching and Learning in the Language Classroom*. Oxford: Oxford University Press.
- Horwitz, E. K. (1986). Some Language Acquisition Principles and Their Implications for Second Language Teaching. *Hispania*, 69 (3), 684–689. <https://doi.org/10.2307/342782>
- Krashen, S. D. (1982). *Principles and Practice in Second Language Acquisition*. Oxford: Pergamon Press.
- Kuka, E. (2012). Concept of Informal Education. *Život i škola*, 58 (27), 197–203. [In Croatian]
- Liu, M. (2021). Changes in and Effects of TED Talks on Postgraduate Students' English Speaking Performance and Speaking Anxiety. *Journal of Language and Education*, 7 (3), 104–118. <https://doi.org/10.17323/jle.2021.11632>
- Mitchell, K. (2012). A Social Tool: Why and How ESOL Students Use Facebook. *CALICO Journal*, 29 (3), 471–493.
- Murray, D. E. & Christison, M. (2011). *What English Language Teachers Need to Know Volume I: Understanding Learning*. New York: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203846339>
- Ning, H. & Hornby, G. (2010). The Effectiveness of Cooperative Learning in Teaching English to Chinese Tertiary Learners. *Effective Education*, 2 (2), 99–116. <https://doi.org/10.1080/19415532.2010.522792>
- Nunan, D. (2004). *Task-Based Language Teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Obari, H. & Lambacher, S. (2014). Impact of a Blended Environment with M-Learning on EFL skills. In: S. Jager, L. Bradley, E. J. Meima & S. Thouësny (Eds.). *CALL Design: Principles and Practice; Proceedings of the 2014 EUROCALL Conference, Groningen, The Netherlands* (pp. 267–272). Dublin: Research-publishing.net. <https://doi.org/10.14705/rpnet.2014.000229>
- Oxford, R. L. (1997). Cooperative Learning, Collaborative Learning, and Interaction: Three Communicative Strands in the Language Classroom. *The Modern Language Journal*, 81 (4), 443–456. <https://doi.org/10.2307/328888>
- Pavićević, M. & Petrović, D. (2015). Differences Between Formal, Non-Formal and Informal Education. *Zbornik radova Učiteljskog fakulteta Prizren – Leposavić*, 9, 103–113. <https://doi.org/10.5937/zrufpl1509103P> [In Serbian]

- Pešikan, A. (2010). The Contemporary View of the Nature of School Learning and Teaching: The Socio-Constructivist Perspective and Its Practical Implications. *Psihološka istraživanja*, 13 (2), 157–184. [In Serbian]
- Samayoa, P. (2017). The Extent of Influence That Genre Conventions Have on TED Talks. *Stylus*, 8 (2), 46–59.
- Shao, Y. (2011). Second Language Learning by Exchanging Cultural Contexts Through the Mobile Group Blog. In: S. Thouësny & L. Bradley (Eds.). *Second Language Teaching and Learning With Technology: Views of Emergent Researchers* (pp. 143–168). Dublin: Research-publishing.net.
- Suherdi, D. (2021). *Online Teaching of English as a Foreign Language in Indonesia: Lessons From COVID-19 Pandemic*. Ngaglik, Sleman: Deepublish.
- Tomlinson, B. (2012). Materials Development for Language Learning and Teaching. *Language Teaching*, 45 (2), 143–179. <https://doi.org/10.1017/S0261444811000528>
- Torma, A. (2009). Children's Corner. *Pančevačko Čitalište*, 7 (1), 120. [In Serbian]
- Urkom, A. (2016). The Media as a Tool in Foreign Language Acquisition. *Godišnjak Fakulteta za kulturu i medije*, 8, 263–276. <https://doi.org/10.5937/gfkm1608263U> [In Serbian]
- Van Lier, L. (2006). Internet and Language Education. In: M. Berns & K. Brown (Eds.). *Concise Encyclopedia of Applied Linguistics* (pp. 287–292). Elsevier.
- Wright, A., Betteridge, D. & Buckby, M. (2006). *Games for Language Learning* (3rd ed.). Cambridge: Cambridge University Press.
- Zarrabi, F. (2016). A Study on Cooperative Language Learning: The Impact of CLL Approach on English Language Proficiency of EFL Learners. *European Journal of Education Studies*, 1 (2), 119–132.

Електронски извори

- Biblioteka grada Beograda (2021). *Izveštaj o radu Biblioteke grada Beograda za 2020. godinu*. Preuzeto 26. decembra 2023, sa <https://bgb.rs/wp-content/uploads/2021/09/BGB-Izvestaj-o-radu-2020.pdf>
- ETS (2023). *The TOEIC Program*. Retrieved January 20, 2023 from <https://www.ets.org/toEIC/test-takers>
- Grad Užice (2020). *Izveštaj o radu Narodne biblioteke Užice za 2019. godinu*. Preuzeto 26. decembra 2023, sa <https://uzice.rs/wp-content/uploads/2021/05/Izve%C3%ADtaj-Biblioteka-kona-ian-pdf.pdf>
- U.S. Embassy in Serbia (2019). *American Corners in Serbia*. Retrieved December 20, 2023, from <https://rs.usembassy.gov/education-culture/american-corners/>

Dušan B. Ivanović⁷

Department of English, Faculty of Philology, University of Belgrade

EXAMINING THE ROLE OF THE AMERICAN CORNER IN PROMOTING THE DEVELOPMENT OF ENGLISH LANGUAGE SKILLS AMONG ADULT EFL LEARNERS

Abstract: The American Corner serves as a cultural and information center that supports the growth of non-formal adult learning initiatives. This American-style library is particularly important because of the services it provides to English language learners, who visit the Corner regularly in order to hone their language skills. Thus, the aim of this paper is to investigate the role that the Corner plays in promoting the development of English language skills among adult learners through an analysis of relevant theoretical perspectives and empirical studies on English language teaching. The study begins by defining the mission of the American Corner and explaining its role in promoting the importance of non-formal learning programs. Next, the paper examines the effectiveness of the English language programs offered at the Corner by analyzing whether they rely on methods and techniques that are compatible with contemporary approaches to second language acquisition (SLA). The paper concludes by offering some suggestions for future research, which could focus on assessing adult students' perceptions of their English learning experience within the educational environment provided by the American Corner.

Keywords: American Corner, English language programs, foreign language learning, cooperative learning, TED Talks

⁷ iv.dushan@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0006-3764-9577>